

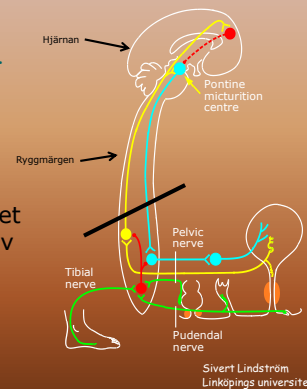
## Med busig blåsa men friska njurar

Peter Wide, Barnläkare,  
PNU-T enheten,  
Barn- & Ungdomssjukhuset,  
Universitetssjukhuset i Linköping

Oberoende konferens 101029

## Utgångspunkt

- Barnen föds med friska njurar
- Signalsystemet för styrning av blåsan oftast påverkat



Oberoende konferens 101029

## Blåsans funktion

- Lagra
- Tömma

Oberoende konferens 101029

## Konsekvenser Blåsrubning

Påverkan på tömning  
→ höga tryck & infektioner  
→ njurskada →  
→ sjuklighet → transplantation?  
→ **för tidig död**

Påverkan på lagringsförmåga  
→ → inkontinens →  
→ **sänkt livskvalitet**

Oberoende konferens 101029

## Syfte med behandling och uppföljning

- Förebygga njurskador
- Minska inkontinens
- Möjliggöra oberoende

Oberoende konferens 101029

## Riskfaktorer för njurskada

- Höga tryck i blåsan
- Infektioner



Oberoende konferens 101029

## Behandlingar

- Ren Intermittent Kateterisering
- Blåslugnande mediciner - antikolinergika
- Antibiotika
  - vid infektion med feber
  - förebyggande - *fåtal*
- Botox® i blåsväggen - 'förlamar blåsan'
- Operationer av blåsan - blåsförstoring, Mitrofanoff
- Förstoppningsbehandling

Oberoende konferens 101029

## Svårigheter

- Upprätthålla regelbunden RIK tex tonår - särskilt efter kontinens-operation
- Oförutsägbar utveckling - noggrann uppföljning
- Upprätthålla god tarmfunktion

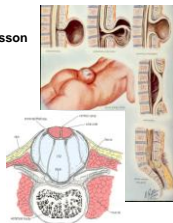


Bild: Tryggve Nevius

Oberoende konferens 101029

## Njurskador hos barn med ryggmärgsbråck - resultat vid standardiserad uppföljning

Peter Wide, Gunilla Glad Mattsson, Sven Mattsson  
Avd för kvinnor och barns hälsa  
IKE, Hälsovetenskapliga fakulteten i Linköping



Oberoende konferens 101029

## Studiegrupp

- Uppföljningstid (bakåt i tiden)
  - genomsnitt 10 år
  - median 11 år
  - range 6-16 år
- Neurogen blåsrubbning orsakad av ryggmärgsmisbildning
- 41 barn födda 1993-2003
- Följda enligt det nationella vårdprogrammet



Oberoende konferens 101029

## Karakteristika



○ Flickor	19/41	46%
○ Shuntbehandling	30/41	73%
○ Opererad pga tjuvrad märm	8/41	20%
○ RIK vid studieslut	38/41	93%
○ Förebyggande antibiotika		
• Vid studieslut	3/41	7%
• Aldrig	24/41	59%
○ Antikolinergika	23/41	56%
○ Botox i blåsväggen	6/41	15%
○ Njurskyddande kirurgi	0/41	0%
○ Inkontinens-skydd	31/41	75%

Oberoende konferens 101029

## Resultat

- 5/41 påvisbar njurskada
  - 2 påbörjat uppföljningsenare och hade skada vid redan vid start, sedan varit stabilt
- 1/41 gränsvärde njurfunktion
- 0/41 opererad för att skydda njurarna! Dock 2 efteråt!
- Majoriteten har inkontinens

Oberoende konferens 101029

## Resultat

- Ökad risk för dem med höga tryck
- Flera av dem med skada – besvärlig total situation som påverkat följsamhet till RIK och kontroller

Oberoende konferens 101029

## Konklusion

Högt vilotryck bekräftas som riskfaktor trots få skador

Aktiv uppföljning enligt vårdprogram med förebyggande behandlingsåtgärder är ett effektivt sätt att förhindra njurskador även med sparsam användning av kirurgi

Det verkar viktigt att uppmärksamma faktorer som försvårar följsamhet till behandling och uppföljning

Oberoende konferens 101029

## Är vi för försiktiga?

Livstidsperspektiv nödvändigt!



Oberoende konferens 101029

## Tarmtömning och oberoende

Peter Wide  
Barnläkare PNUT  
Barn och ungdomssjukhuset  
Universitetssjukhuset i Linköping



Oberoende konferens 101029

## Tjocktarmens funktion

- Lagra
- Tömma

• mm

Oberoende konferens 101029

## Behandlingsalternativ

- Lavemang via ändtarmen
  - Vatten
  - Klyx®

### Irrigationsset



Hollister



Peristeen®

Oberoende konferens 101029

## Behandlingsalternativ

- Lavemang via blindtarmsstomi



Oberoende konferens 101029

## Behandlingsalternativ

- Läkemedel genom munnen - mjukgörande

*Under utveckling:*

- EI-stimulering

Oberoende konferens 101029

## Blåsa vs tarm

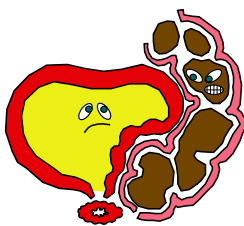


Bild Tryggve Nevéus

## Behandling av neurogen tarmstörning hos barn med Ryggmärgsbråck

En jämförande studie med fokus på oberoende



Peter Wide, Gunilla Gladh, Sven Mattsson,  
Avd för Pediatrik, IKE,  
Hälsouniversitetet i Linköping  
Finn Sommer, Hilde Arneberg, Mona Skevig,  
Barnevrologisk sektion,  
Rikshospitalet, Oslo

Oberoende konferens 101029

## Material



- Enkät

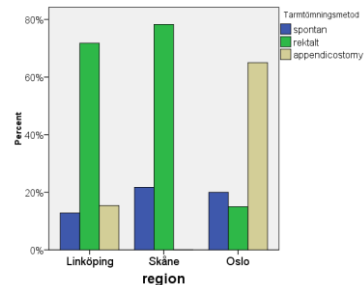
- Ålder 7-16 år
- 2 regioner i Sverige
- Helseregion öst och sør - ca halva Norge

totalt 172 familjer

Frågor om tarmtömning, självständighet, livskvalitet mm  
Svarsfrekvens 62%

Oberoende konferens 101029

## Tarmtömningsmetod



Oberoende konferens 101029

## Vanlig förstoppningsbehandling?

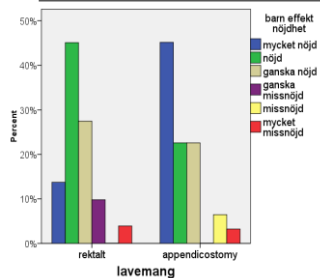
4/5 använder inte läkemedel eller naturläkemedel för tarmen

Makrogol (tex Forlax®, Movicol®) vanligast



Oberoende konferens 101029

## Hur nöjd är du med sättet att tömma tarmen?



Barn med blindtarmsstomi mer nöjda ( $p = 0.04$ ) liksom deras föräldrar ( $p = 0.001$ ).

Såväl nöjda som missnöjda i båda grupperna!

Oberoende konferens 101029

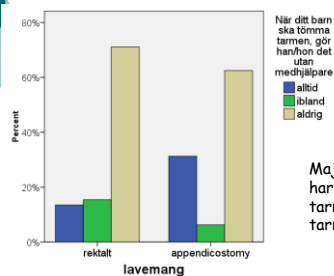
## Avföringsläckage & tid

• Inga signifikanta skillnader mellan de olika grupperna

• Nästan 40% av dem som tömmer tarmen spontant har läckage! - *skull behöva annan metod?*

Oberoende konferens 101029

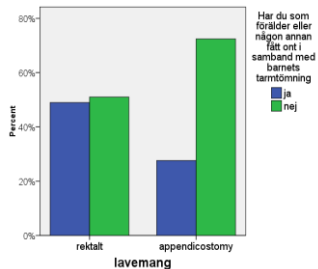
## Självständighet



Majoriteten av barnen har en medhjälpare vid tarmtömningen, oavsett tarmtömningsmetod!

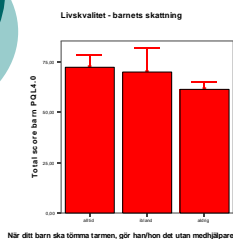
Oberoende konferens 101029

## Smärtor hos hjälpare



Oberoende konferens 101029

## Livskvalitet enligt PedsQL4.0



Error Bars show 95% CI of Mean  
Red show Means

Inga säkra skillnader i livskvalitet mellan grupperna

Barn som klarar sig själva vid tarmtömning anger högre livskvalitet ( $p=0.02$ ).

Oberoende konferens 101029

## Familjen påverkas



- 29% av familjerna har avstått från aktivitet tex resa pga barnets tarmtömning!

Oberoende konferens 101029

## Slutsatser – Take home

Alla aktiva metoder är krävande och tar tid och självständighet är inte självklar oavsett metod

Barn som har appendicostomi och deras föräldrar är mer nöjda än de som ger lavemang rektalt.

Lokala behandlingstraditioner måste ifrågasättas och olika alternativ diskuteras med barn och föräldrar.

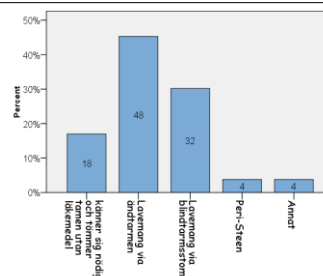
Oberoende konferens 101029

Tack!



Oberoende konferens 101029

## Tarmtömningsmetod



Oberoende konferens 101029

## Resultat av enkät från barn med MMC Forskning i sydöstra Sverige, FORSS, Mattsson/Glath 2003

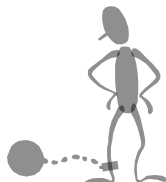
Totalt 84 barn

”Vad är värst?”

- Avföringsläckage
- Urinläckage

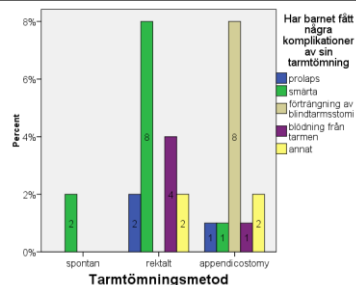
Några svarade

- Irrigation (13)
- RIK (4)



Oberoende konferens 101029

## Komplikationer



Oberoende konferens 101029

## Selektion?

Test när svenska barn med appendicostomi uteslutits  
Antal barn med appendicostomi då 24

	Hur lång tid tar det oftast för ett barn att tömna tarmen	Hur vär tåms tarmen med detta sätt (förälder)	Kommer det avföring när barnen inte vill	Är du nöjd med sättet barnet kommer tarmen på	När ditt barn ska tömma tarman, gör han/hon det utan medhjutare	barn effekt tömning	barn effekt läckage	barn effekt röjhet
Mann-Whitney U	435.000	443.000	498.000	338.500	668.500	467.500	583.500	485.500
Wilcoxon W	1761.000	760.000	798.000	663.500	1019.500	792.500	659.500	616.500
Z	-2.297	-2.297	-1.388	-3.443	-1.101	-2.130	-.038	-1.763
Asymp. Sig. (2-sided)	.022	.022	.165	.001	.260	.033	.970	.078

a. Grouping Variable: F\_metodarmy

Oberoende konferens 101029

## Styrkor

- Frågat dem de galler
- Geografisk spridning
- Finns ej jämförande studier



Oberoende konferens 101029